

DOSYA/BELGE

SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SAĞLIĞI II. ULUSAL KONGRESİ 16-18 KASIM 2001

KONGRE AÇILIŞ KONUŞMASI

Sağlık Çalışanlarının Sağlığı 1. Ulusal Kongresi, 26-28 Kasım 1999 tarihinde 11 katılımcı Örgüt ile gerçekleşmiş, Kongre Kapanış Oturumu'nda, Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Ulusal Kongrelerinin iki yılda bir düzenlenmesi ve Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Çalışma Grubu'nun kurulması kararları alınmıştır. Bu kararlar üzerine, Aralık 1999 tarihinden itibaren SÇS Çalışma Grubu kurulmuş ve çalışmalara başlanmıştır. Çalışma grubu, üç sendika, 12 meslek örgütü ve bireysel temsil yetlerinin katılımından oluşmaktadır. 1999-2001 yılı çalışmaları Türk Tabipleri Birliği'nde yürütülmüştür.

SÇS Çalışma Grubu'nun amacı, sağlık emekçilerinin emeğinin karşısında duran durum ve olgulardan haberdar etmek, örgütlülük bilincini harekete geçirmek ve nihai olarak sınıf mücadelesine katkıda bulunmaktır. Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Ulusal Kongrelerinin yaşama geçirilmesi, sağlık emekçilerinin, işyerlerinde birinci basamak sağlık hizmetlerini alabileceği "İşyeri Sağlık Birimi'nin" kurulması, hukuksal mücadele için davaların açılması iki ayda bir "Sağlıkçının Sağlığı Bülteni"nin çıkarılması bu amaca ulaşmada kullanılan başlıca araçlardır.

Bu güne değin "Sağlıkçının Sağlığı Bülteni"nden ikisi özel sayı olmak üzere on bülten yayınlanmış, gerek sendika, gerek SES üzerinden pek çok sağlık emekçisi arkadaşımızla ücretsiz olarak ulaştırılmaya çalışılmıştır.

Hukuksal mücadele için, katılımcı bazı örgütlerin avukatları ve SÇS Çalışma Grubu ilk çalışma olarak önüne Sağlık çalışanlarının çalışma süresini koymuştur. Diğer çalışma konuları ise; 657'deki son değişiklikler, fiili hizmet tazminatı, radyasyon izni, nöbet ücretleri, seyahat özgürlüğü, Sosyal Güvenlik Yasası ile ilgili değişiklikler, vardiya- gönüllü çalışma uygulamaları, doğum izni v.b. dir. Çalışmalar halen devam etmektedir.

Hepimizin bildiği ve yaşadığı üzere pek çok sağlık emekçisi arkadaşımız çeşitli meslek risklerine maruz kalmakta, hastalanmakta ve ölmektedir. Çoğu zaman bunların sorumlusu da sağlık emekçilerinin kendisi olarak düşünülmekte ya da düşündürülmektedir. Ülke tarihinde sağlık emekçilerinin çalıştığı işyerlerinde hiç bir zaman birinci basamak sağlık hizmeti alma hakkı ve fırsatı olmamıştır. Bundan yola çıkarak, Sağlık Çalışanlarının Sağlığı 1. Ulusal Kongresi'nde çalışma grupları tarafından oluşturulan "Sağlık Çalışanları İçin İşyeri Sağlık Birimi" daha sonra öz geniş ölçüde muhafaza edilerek, SÇS Çalışma Grubu tarafından geliştirilmiştir. 2001 yılından itibaren, bu proje SES Genel Merkez'inde kurulan Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Komisyonu tarafından yürütülmektedir. Ayrıntılı bilgi yarınki ilk konferansta sizlerle paylaşılacaktır.

Sağlık Çalışanlarının Sağlığı 2. Ulusal Kongre çalışmaları ise, iki yıldır devam etmektedir. Bu yıl kongrenin temasını "Sağlıkta: Emek-Sermaye, Ücret-Kar" olarak belirledik. Böyle bir tema, aynı zamanda sağlık hizmeti üretiminde yaşadığımız pek çok sorunun etkenini belirlemede bir yöntem önerisidir. Geçekleştirilebildiği ölçüde, üretim ilişkilerindeki alt yapıyı irdelemede temel bilgi birikiminin kapısını aralayabilme fırsatı sağlayacağı kanısındayız.

Kongrede, üç panel, iki forum, dokuz konferans, sözel-poster bildiri oturumu ve altı çalışma grubu bulunmaktadır. Kongrede 48 sözel, 21 poster bildirisi sunulacaktır. İlgili metinlerin çoğu özet olarak kongre özet kitabında yer almaktadır.

Bu hazırlıklar süresince, bize sağlıklı bir çalışma ortamı sağlayan Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi'ne ve çalışanlarından Hülya Yüksel, Yeter Canbulat ve Sinan Solmaz'a kongrenin birinci, ikinci duyurularını ve afişini basan Petrol-İş Sendika'sına, kongre özet kitabını basan Genel-İş Sendika'sına, bültenlerin basımını ve kongrenin diğer finansal desteğini sağlayan Türk Eczacıları Birliği,

Türk Dışhekimleri Birliği ve Türk Tabipleri Birliği'ne, katılmı sertifikası basan Türk Psikologlar Derneği İstanbul Şubesi'ne ve diğer tüm katılımcı örgütlere ve de emeği geçen herkese çok teşekkür ediyoruz.

Yürütme Kurulu Adına Kongre Sekreteri
Hem. Özlem Özkan

Kongre Yürütme Kurulu

Yavuz Abamor, Sevinç Altier, Betül Altıntaş, Yalçın Balkıs, Emine Bayraktar, Pınar Çeliker, Onur Hamzaoğlu, Atilla Kaya, Erhan Nalçacı, Fatma Nişancı, Mehmet Özen, Semiha Solak, Aynur Şahin, Yavuz Üçkuyu, Nurşen Yılmaz

KONGRE KAPANIŞ BİLDİRGESİ

Sağlık Çalışanlarının Sağlığı 2. Ulusal Kongresi, Dünyada ve ülkemizde sınıfımıza yeni saldırıların yaşandığı bir tarihte, on iki meslek örgütü ile üç sendika tarafından geniş bir katılım coşku ve kararlılıkla gerçekleştirildi.

Dünya kapitalizminin ekonomik-politik krizi aşmadaki argümanları iflas etmeye devam etmektedir. Öyle ki, doksanlı yıllarla başlayan tek kutupluluk, son birkaç yıldır ABD'nin pervasızca "tek egemene" oynadığı bir sürece dönüştü. Bunu sağlayabilmek amacıyla, Balkanlarda ülkeleri parçalamak için insanların üzerine tonlarca bomba yağdırdılar. Ortadoğu'da maşalarını Filistin halkını yok etmeye programladılar. Irak'ta binlerce çocuğun açlıktan ve hastalıktan ölmesinin aracı oldular. Son olarak da, terörist saldırıyı bahane edip, emperyalizmin terörist kimliğini saklamaktan kaçınmadan, Kafkaslar düzenlemesi için Afgan halkını hastanelerde, evlerde bombalıyorlar. Afrika'da, Latin Amerika'da, Doğu Avrupa'da yoksulların ve açlık sınırında yaşayanların sayısı, bu ülkelerdeki kaynaklara el konulması pahasına artıyor.

Ülkemizde de 80'li yılların başında uygulamaya konan ekonomik politikaların sonucunda, kamusal kaynakların; özelleştirmelerle, iç ve dış borçlanmalar, sermayeye devredilmesi, üretim yerine para üzerinden para kazandırılmasına kısaca, IMF, Dünya Bankası ve ulusal sermaye üzerinden emperyalistlerin egemenliğinin sağlanmasına çalışılmakta, emekçiler örgütsüzleştirilmektedir. İşsizlik ve yoksulluk artarken, hükümet ve patronlar yüzde yüzleri aşan enflasyonlara rağmen ücret indirimlerine gitmekte, zorunlu emeklilik uygulamaları hız kazanmaktadır. Güneydoğu bölgesinden yaşanan zorunlu göçün etkisiyle kent yoksulları artmaktadır.

Patronlar ve hükümet, krizi aşmanın yolunun, insanı ve doğayı öldürmek pahasına Bergama altının çıkartılmasından, Afganistan'dan yapılan askeri bir müdahalenin benzerinin Kuzey Irak'a da yapılmasında geçtiğini haykırıyorlar. Emperyalist saldırıların yıkıcılığı emekçileri pasifliğe ve ataletle sürüklüyor. Bunlar yaşanırken; emekçiler siyasi gerçekliği olmayan kompartımanlara bölünmeye çalışılmakta, birçok alt kimlik öne çıkartılmaktadır. Emekçi örgütleri de bu saldırıların etkisiyle, üyelerinin geleceğini ipotek altına alan resmi

politikaların üretildiği, insansız mekanlara dönüştürülmek istenmektedir.

Kapitalizmde hayatın öznesi kardır. Ve insan şeyleştikçe sistem varlığını sürdürebilir. Bizler, sağlık emekçileri olarak kendi sektörümüzdeki mesleki farklılıkları bir kimlik olarak reddedip, her türlü ideolojik saldırıya rağmen, üst kimliğimizin belirleyiciliğinde bir araya geldik. Birlikte olduğumuz üç gün içinde, insanın hayatın öznesi olabileceği bir toplumsal yaşantının varlığını ve bunun gerçekleştirilmesinin araçlarını yeniden üretimlerimizle ortaya koyduk, paylaştık.

Biz sağlık emekçileri olarak; kafa ve kol emeğinin, doğu ile batının, kır ile kent ayrımının olmadığı, herkesin gereksindiği sağlık hizmetine, eğitime, beslenmeye, barınmaya ve üretme ortamına ulaşabileceği "EŞİTLİKÇİ" bir toplumsal yaşantının yine bizler tarafından gerçekleştirilebileceğine inanıyor, bütün sağlık emekçilerini bu mücadelede taraf olmaya davet ediyoruz.

Bu noktada;

1- Kongrenin hem katılımcı örgütler hem diğer katılımcılar açısından genelde her alanda, özeldede sağlık sektöründe yaşadığımız pek çok sorunun etkeninin "Kapitalist Üretim İlişkileri" olduğu vurgusunu tekrar gündeme getirdi.

2- Bu vurgu, ortak bir zemin üzerinden, tüm sağlık emekçilerinin sınıftan yana mücadelesinde -kimimiz için tekrar, kimimiz için yeni- siyasallaşmanın ne kadar önemli olduğunu açığa çıkardı.

3- Bu iki ve birbirini tamamlayan vurgu, mevcut ve yeni katılacak örgütlere ve üyelerinin omuzlarına, "SINIFSIZ VE EŞİTLİKÇİ Bir Toplumsal Yaşantıyı" gerçekleştirilebilmenin sorumluluğunu bir kez daha yükledi.

4- Bu sorumluluk, sağlık hizmeti üretimini gerçekleştirdiğimiz ortamlarda, bıkmadan, usanmadan, umutsuzluğa düşmeden örgütlenme ve siyasallaşma çalışmalarına hız vermemiz gerekliliğini önümüze koydu.

5- Kongrede sunduğumuz SES Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Komisyonu tarafından yürütülmekte olan "Sağlık Çalışanlarının Sağlığı/Güvenliği İçin İşyeri Örgütlenme Birimi" siyasallaşmanın ve örgütlenmenin önemli bir aracıdır. Ve iki yıl sonra tekrar gerçekleştireceğimiz kongrede bunu hayata geçirerek, sonuçlarını birlikte tartışmalıyız. Tüm katılımcılar paylaşımalı, katılmalı ve desteklemelidir.

6- Sağlıkçının Sağlığı Bülteni'ne, SES SÇS Komisyonu broşürlerine çalıştığımız ortama ilişkin öykülerimizi, zorluklarımızı, önerilerimizi iletelim ki diğer sağlık emekçisi arkadaşlarımızla paylaşabilelim, birlikte çözümlenebilelim.

7- Sınıfsız ve sömürsüz bir dünyadaki toplumsal yaşantı için sendikal örgütlenme sağlık emekçilerinin Üretimden Gelen Gücünü Kullanma adına önemli bir fırsattır. Ve örgütlenmede, ortak mücadele zemini yaratmada, sözü edilen gücü kullanmada hepimize ödevler düşmektedir.

8- SÇS Çalışma Grubu'nun sekreteryasını yürüterek, iki yıl sonra düzenlenecek Sağlık Çalışanlarının Sağlığı III. Ulusal Kongre'sine kadar olan süreci çoğalarak, birarada üretelim.

Tablo 1. Kongre katılımcılarının mesleklerine göre çalıştığı birimler

Meslek	Hastane		Üniversite		1. basamak		Diğer (bak. ecz. SHCEK)		Sağlık dışı Fabrika sendika vb		Öğrenci		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Doktor	53	34.6	65	42.5	31	20.3	3	2.0	1	0.7	-	-	153	35.3
Hemşire-ebe	37	46.8	38	48.1	2	2.5	2	2.5	-	-	-	-	79	18.2
Fizyoterapist	12	54.5	10	45.5	-	-	-	-	-	-	-	-	22	5.1
Radyoloji Teknisyeni	19	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	4.4
Diyetisyen	5	35.6	8	57.1	-	-	1	7.1	-	-	-	-	14	3.2
Dişhekimi	12	92.3	-	-	-	-	1	7.7	-	-	-	-	13	3.0
Biyolog	8	66.6	-	-	3	25.0	1	8.3	-	-	-	-	12	2.8
Sağ. teknisyeni ve sağ. memuru	3	37.5	-	-	2	25.0	-	-	3	37.5	-	-	8	1.8
Sosyal hizmet uzmanı	3	28.6	2	28.6	-	-	2	28.6	-	-	-	-	7	1.6
Çağ idarecisi, çocuk gelişimi	-	-	4	57.1	-	-	3	42.9	-	-	-	-	7	1.6
Eczacı	1	20.0	2	20.0	1	20.0	1	20.0	-	-	-	-	5	1.2
Psikolog	3	60.0	2	40.0	-	-	-	-	-	-	-	-	5	1.2
Veteriner	-	-	1	50.0	-	-	1	50.0	-	-	-	-	2	0.4
Sağlık dışı	2	10.5	6	31.5	1	5.2	1	5.2	9	47.6	-	-	19	4.4
Tıp öğrencisi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	-	28	6.5
Hemşirelik öğrencisi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-	20	4.6
Diğer öğr. (ecz, dyt. sosyal hizm.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	6	1.8
Sağlık dışı öğrenci	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	-	14	3.2
TOPLAM	158	36.5	139	32.1	40	9.2	15	3.5	13	3.0	68	15.7	433	100.0

Tablo 2. Kongre katılımcılarının bağlı olduğu örgütlere göre dağılımı

Örgütler	Sayı	%
Cevapsız	224	51.7
Yok	55	12.7
Öğrenci	69	15.9
Birlik, oda	29	6.7
Dernek	22	5.1
SES	20	4.6
Petrol-İş	5	1.2
Kıbrıs Sendikası	5	1.2
Diğer (Okul müdürü, AD başkanı)	4	0.9

Tablo 3. Kongre katılımcıların illere göre dağılımı

İller	Sayı	%
Ankara	262	60.5
İstanbul	55	12.7
İzmir	21	4.8
Edirne	9	2.1
Antalya	9	2.1
Bolu	6	1.4
Kocaeli	7	1.6
Sivas	6	1.4
Bursa	6	1.4
Muğla	5	1.2
Denizli	5	1.2
Zonguldak	4	0.9
Isparta	4	0.9
Mersin	3	0.7
Düzce	3	0.7
Aydın	2	0.5
Çanakkale	2	0.5
Malatya	2	0.5
Samsun	2	0.5
Tekirdağ	2	0.5
Şanlıurfa	2	0.5
Adana	1	0.2
Balıkesir	1	0.2
Burdur	1	0.2
Diyarbakır	1	0.2
Erzurum	1	0.2
Manisa	1	0.2
Nevşehir	1	0.2
Sakarya	1	0.2
Van	1	0.2
Yalova	1	0.2
Adana	1	0.2
Kıbrıs	5	1.2